

ВИДАТНІ ОСОБИСТОСТІ БІЛОПІЛЬЩИНИ.

О.К.БУЛАТОВИЧ .

Ж.В. Денисенко.

Сумський державний педагогічний університет ім.. Макаренка.

Природничо-географічний факультет.

Моя рідна Білопільщина багата видатними особистостями. На жаль, імена деяких з них довгий час залишалися покритими пилом історії, несправедливо забутими.

Життя одного з них тісно пов'язане з моєю рідною Луциківкою, де я народилась і виросла.

Події останніх років, відродження імені героя моєї розповіді, проходили в мене на очах, при активній участі моїх батьків, та й сама я учасниця тих подій.

Олександр Булатович. Важко однозначно сказати, хто він – гусар , військовий розвідник, географ, мандрівник, монах - схимник, бунтар - богослов. Ця людина за 49 років встигла зробити стільки, що матеріалу вистачило б не на один пригодницький серіал. І все ж до 70-х років ХХ ст.. його ім'я було майже невідомим, якщо не згадувати історію гусара Олексія Буланова в « 12 стільцях» Ільфа і Петрова. За радянських часів він мав всі підстави для забуття, оскільки з усіх боків був класовим ворогом : по батьковій лінії нащадок старовинного роду Бек-Булатовичів, царів Касімовських, по материній – багатого грецького роду Курисів, ; царський офіцер, пригноблювач китайського народу, та ще й священник.

Тільки в 70-ті Ісидор Канцельсон публікує статтю «По неизведаным землям Эфиопии» , а 1972 року виходить друком книга О.Булатовича «С

войсками Менеліка II». 1981 року в США виходить книга «Ім'я героя» Річарда Зельтцера .З того часу ім'я Олександра Булатовича повертається з глибин історії. Хоча не так швидко і можливо, не так гучно, як того заслуговує.

Народився Олександр Булатович в жовтні 1870 р. в м. Орлі в сім'ї командира 143 Дорогобужського піхотного полку Ксаверія Вікентійовича Булатовича. Мати – Єлизавета Андріївна Курис – поміщиця .

Після смерті батька в 1873 році сім'я повертається в маєток Єлизавети Андріївни - в Луциківку. Тут проходить дитинство Олександра.

В 1884 році мати відвозить хлопця до Петербурга, аби віддати навчатися до Олександрівського ліцею. Вступні экзамени він здав добре. У 1891 році з похвальним листом і нагородами закінчує Олександрівський лицей і одержує призначення у власну канцелярію по установах імператриці Марії. Проте цивільна служба не цікавить його, і Олександр вступає до Лейб-гвардії гусарського Імператорського полку, де стрімко розпочинає військову кар'єру, за короткий час стає одним з кращих фехтувальників та кавалеристів.

В 1895 році розпочинається війна в Ефіопії.

Російський Червоний хрест відправляв в Ефіопію санітарний загін. Клопотання про зачислення до загону подав і О.К. Булатович. 10 березня 1896 року його клопотання задоволено Миколою II.

18 квітня 1896 року санітарний загін добрався до Ефіопії і висадився Джібуті. Вперше в житті осідлавши верблюда, О.Булатович здійснює свій перший африканський подвиг - перехід через Данакільську пустелю з Джібуті в Харар . Маршрут був смертельно небезпечний : кам'яниста пустеля , на 360 верст три джерела, одне з яких солоне, в пустелі розбійничають місцеві племена. І все ж Олександр проходить маршрут та

ще й на 16 годин швидше, ніж професійні кур'єри. В ті часи це була небувала подія. Докладно перехід описує очевидець - поручик Ф.Криндич в книзі «Русский кавалерист в Африке». Про молодого гусара стає відомо імператору Ефіопії Менеліку II, він зустрічається з Булатовичем. Згодом Булатович ще двічі повторяє цей маршрут, хоча одного разу це мало не коштувало йому життя. В Ефіопію Булатович зробить ще три подорожі, здійснить ряд географічних відкриттів, стане військовим радником Менеліка II, вестиме його війська на південь, розширюючи кордони імперії, стане одним з організаторів ефіопської армії. Врешті Менелік II нагородить його найвищою нагородою : золотими мечем і щитом та накидкою з лєвової шкури. В абіссінських подорожах Олександра Ксаверійовича багато подвигів і багато загадок.

Ефіопські пригоди Булатович описує в книгах «Від Ентото до ріки Баро» та «З військами Менеліка II», які свого часу були надзвичайно популярними і зокрема пробудили цікавість до Африки у Н.Гумільова, який 1912 року майже повністю пройде маршрут Булатовича.

1900 року, після повернення з Ефіопії штабс-ротмістр О.К. Булатович за особистою вказівкою імператора Миколи II командується до Маньчжурії, де Росія разом з країнами Європи придушувала повстання «боксерів». Місія Булатовича в Маньчжурії досить мало відома й вивчена, в мемуарах графа Орлова, командира маньчжурського загону, згадується, що він командував «летучим отрядом», який йшов попереду основних військ. В Китаї Булатович демонструє чудеса хоробрості, разом з сотнею козаків – забайкальців захоплює та дві доби утримує місто Хайлар, а за врятування французького місіонера нагороджується урядом Франції Орденом Почесного Легіону. По поверненню з Маньчжурії – доповідь особисто Миколі II, нагороди, звання ротмістра. Кар'єра стрімко набирає обертів, і раптом... Булатович зникає.

1903 року він приймає постриг у Важеозерському монастирі під Петербургом, а згодом Булатович виїхав до Греції, поселився на горі Афон, в Свято - Андрієвському скиті, де й прийняв схиму у 1907 році. Стає ієромонахом і зветься Антонієм. Там він вперше зустрічається з ім'яслав'ям, більше того, з 1912 року стає одним з основним його теоретиків. Релігійні дискусії між ім'яславцями і ім'яборцями переростають у сутичку, яка завершується «Афонським розгромом», ім'яславців розсилають по Росії під нагляд поліції.

В лютому 1913 року отець Антоній назавжди покидає Афон, поселяється в сестри у Петербурзі, а потім приїздить у Луциківку.

Повернувшись додому отець Антоній будує невеличкий будиночок - келію, у якій весь час молиться. До нього приїздять монахи, які повернулись з Афону. Жив у селі смирно, в церкві його знали, любили його спів.

Під час першої світової війни о. Антоній служив полковим священником на Західному фронті, за хоробрість нагороджений золотим наперсним хрестом на Георгіївській стрічці, та орденом святого Володимира 3 ступені з мечами. Хвороба очей, що загострилась в окопах, змушує його повернутися до Луциківки.

В ніч з 5 на 6 грудня 1919 року о. Антоній був вбитий в своїй келії. Похований О.К. Булатович на сільському кладовищі. 2003 року останки о. Антонія були перезахоронені біля каплички, збудованої 1999 року на місці, де була капличка о. Антонія. В липні минулого року на могилі Булатовича владикою Євлогієм було освячено гранітний хрест, встановлений на пожертви громади, меценатів, за підтримки районної ради та райдержадміністрації.

Цього року виповнюється 140 років з дня народження О. Булатовича. Він був героєм. Так розпорядилась доля. І повертається його ім'я до нас як ім'я героя.